

Somlyó György: Jegenyék a parton

(Szépirodalmi Kiadó, 1955)

Somlyó György hetedik verskötete a költő 1952-től 1955-ig írott verseit (s néhány régebbi, előző kötetekből kihagyott alkotását) öleli fel.

Somlyó nem tartozik már a legfiatalabb költőgenerációhoz. Tehetséges és rutinos költő. Nagyon kevesen írtak ennyire őszintén, bensőségesen és meggyőzően verseket korunk egyik legnagyobb és legnemesebb harcáról, a békeharcról, mint ő. Új kötetében apró, mindennapi eseményekben, kis epizódokban mutatja be milliók nemes, felemelő küzdelmét a békéért, lelkesítően énekel, — minden álpátosz nélkül. Idézzük például »Koszorúvirág« című verse harmadik szonettjét:

*Boldog vagy? őrizd boldogságodat!
Boldogtalan? a boldogság reményét
szorítsd szívedhez! Soha még a kék ég
alatt ennyi reménység nem akadt.*

*Sem ily veszély soha az ég alatt!
Most gyűjts a földön mindent, ami
szépség.*

*Ma született kis kacsák pihegését,
a víz tükrére hajló lányokat.*

*Végy számba mindent, ami élni vágyik,
kedvesedtől a koszorúvirágig.
A föld minden kis pontján milliárd*

*testvéri élet szövetsége készen
összezúzni a tántorgók kezében
billegő rádióaktív halált.*

Somlyó új kötetében a békeharc krónikásának megtisztelő szerepére vállalkozik; verset ír az aszfálieai börtönben halálráváro szabadságharcosokról, — tiltakozásul a jogtipró ítélet ellen —, a Béke Világtanács budapesti ülésén felszólaló munkásasszonyról, Pabló Nerudáról, a nemzetközi békeharc kimagasló alakjá-

ról. Versben tiltakozik Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen. Elkíséri a Balaton partjára a békeküldöttet, — s dalol a sárándi békeligetről.

Nem mondhatjuk azonban, hogy Somlyó egysíkú költő, csak a békeharcról ír. A kötet egyik kimagasló alkotása »A boglári mólón« című verse, amelyben helyesen határozza meg az egyén és a közösség viszonyát.

*Önmagam körül bármily szédítő is
és szép a forgás, nem ad melegeget.
De köztetek: hűnyóban is megőrzik
izzó tüzüket nyarak és telek.*

Kedves, és a szokványos téma ellenére is újszerűen ható, eleven színfolt a kötetben a fiatal szerelmesekről szóló »Köz-hely« című vers. Négy szatírája közül viszont csak a »Némely hivatalvezető« sikerült.

Somlyó tehetséges és rutinos költő — így jellemeztük őt fentebb. Sajnos azonban, némelyik sora csak a rutinról vall:

*Tudom: eljő e kor. De most ugat
mindenfelől a háború sakálja.*

*S tudom: ha ránkötörne a szolgálhad,
ha gyilkosként tör mégegyszer e tájra, —*

*véres fejéről újra lerepül
bitang sisakja — mint ez negyven-
négyben:...*

Ilyen, és hasonló. üresen kongó sorok miatt az olvasó néha az érzések őszinteségét is kétségbevonhatja.

A kötet — e hibák ellenére — egészében sikerült, igaz alkotás. Századunk egyik legszentebb feladatára, a békéért való aktív, állandó harcra buzdítja az olvasót.

PETROVÁCZ ISTVÁN